

Investigating the effect of the quality of internal audit performance on the accuracy of profit forecasting by managers of companies listed on the Tehran Stock Exchange

Massoumeh Latifi Benmaran¹, Sharzad Seraj²

Received: October 3, 2023

Accepted: October 24, 2023

Abstract

Purpose: The purpose of this research is to investigate the effect of the quality of internal audit performance on the accuracy of managers' profit forecast.

Methodology: The data of 136 companies listed on the Iran Stock Exchange were used during the years 2017 to 2021. Hypotheses were tested by multiple regression method considering the fixed effects of year and industry.

Findings: The results of the statistical tests showed that there is a significant relationship between the quality of the internal audit and the accuracy of the company's profit forecast.

Originality: Management forecasts are disclosures made by companies to communicate information about their future performance to shareholders. These disclosures are voluntary and are intended to reduce information asymmetry between management and shareholders. Inaccurate forecasts can be very costly for managers and question the credibility of managers and show managerial incompetence. The quality of the internal audit function reduces the likelihood of erroneous, biased, or incomplete information in management reports that managers use to improve their profit forecasts.

Keywords: Accuracy of managers' profit forecast, companies listed on the Tehran Stock Exchange, quality of internal audit performance,

JEL Classification: G21, G36, G7

---

1. Assistant Professor, Department of Financial Management, Islamic Azad University, South Tehran Branch, Tehran, Iran. (m_latifi@azad.ac.ir)

2. Assistant Professor, Department of Accounting, Islamic Azad University, South Tehran Branch, Tehran, Iran. (Corresponding Author). (shahrzad.seraj@iau.ac.ir)

بررسی تاثیر کیفیت عملکرد حسابرسي داخلي بر دقت پيش بيني سود مديران شركت هاي پذيرفته شده در

بورس اوراق بهادار تهران

معصومه لطيفي بنماران^۱، شهرزاد سراج^۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۷/۱۱

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی تاثیر کیفیت عملکرد حسابرسي داخلي بر دقت پيش بيني سود مديران است. **روش شناسی:** داده های ۱۳۶ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار ایران، طی سال های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ مورد استفاده قرار گرفت. فرضیه ها به روش رگرسیون چندگانه با در نظر گرفتن اثرات ثابت سال و صنعت آزمون شدند. **یافته ها:** نتایج حاصل از آزمون های آماری نشان داد که بین کیفیت حسابرسي داخلي و دقت پيش بيني سود شرکت ها، رابطه معناداری وجود دارد.

دانش افزایی: پيش بيني های مدیریت، افشاهایی است که توسط شرکت ها برای انتقال اطلاعات در مورد عملکرد آینده خود به سهام داران انجام می شود. این افشاها داوطلبانه بوده و به منظور کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیریت و سهام داران در نظر گرفته شده است. پيش بيني های نادرست می تواند برای مدیران بسیار پرهزینه باشد و اعتبار مدیران را زیر سؤال ببرد و ناتوانی مدیریتی را نشان می دهد. کیفیت عملکرد حسابرسي داخلي احتمال اطلاعات اشتباه، جانب دارانه یا ناقص را در گزارش های مدیریت کاهش می دهد که مدیران از آن برای بهبود پيش بيني های سود خود استفاده می کنند.

کلیدواژه ها: کیفیت عملکرد حسابرسي داخلي، دقت پيش بيني سود مديران، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران.

طبقه بندی موضوعی: G21, G36, G7

۱. استادیار گروه مدیریت مالی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران، ایران. (m_latifi@azad.ac.ir)

۲. استادیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران، ایران. (نویسنده مسئول). (shahrzad.seraj@iau.ac.ir)

مقدمه

نظارت و کنترل یکی از اجزای اصلی مدیریت محسوب می‌گردد به طوری که بدون توجه به این جز، سایر اجزای مدیریت از قبیل برنامه‌ریزی، سازماندهی و هدایت نیز ناقص بوده و تضمینی برای انجام درست آن‌ها وجود ندارد. شاید به جرئت بتوان ادعا کرد که انجام هیچ فعالیتی در سازمان قرین توفیق نخواهد بود مگر آن که کنترل‌های لازم نسبت به آن به عمل آمده باشند. اهمیت نظارت و کنترل از اجزای اصلی مدیریت است (خلیل و حسینی^۱، ۲۰۲۳). حسابرسي داخلي می‌تواند به عنوان مشاور داخلي و عاملی در جهت بهینه‌سازی فرایندهای داخلي شرکت محسوب شود و در تهیه و طراحی پيش‌نویس دستورالعمل‌ها، خدمات مشاوره‌ای ارائه دهد و همچنین به ارزیابی ریسک در شرکت نیز بپردازد؛ بنابراین، عملکرد حسابرسي داخلي یکی از اساسی‌ترین ابزارها برای غربالگری و بهبود عملکرد سازمان است. حسابرسان داخلي از این جهت که نسبت به حسابرسان مستقل دسترسی به موقع‌تری به اطلاعات شرکت دارند و می‌توانند موضوعات شرکت و ریسک‌های مترتب بر آن را از همان ابتدا رصد کنند، نقش قابل ملاحظه‌ای در عملکرد و ارزش افزایی شرکت دارند (کنت و همکاران^۲، ۲۰۲۳). کیفیت کنترل‌های داخلي تأثیر مثبتی بر تصمیم‌گیری‌های مدیریت دارد، زیرا از طریق فراهم‌سازی اطلاعات به موقع از وضعیت مالی شرکت و حذف موانع بین چرخه‌های حسابداری، تصمیم‌گیری مدیران را بهبود می‌بخشد. گزارشگری مالی ابزار اصلی برای اطلاع‌رسانی رویدادهای اقتصادی شرکت‌ها به طرف‌های ذی‌نفع مانند سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان است. گزارشگری مالی با کیفیت بالا به اشخاص ذینفع امکان می‌دهد تا عملکرد شرکت را به دقت ارزیابی کنند و تصمیمات عاقلانه بگیرند (کاراچه^۳، ۲۰۲۳). سود حسابداری یکی از اقلام مهم صورت‌های مالی است که استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی آن را به عنوان مبنایی برای اتخاذ تصمیمات اقتصادی به کار می‌برند. پيش‌بینی سود به وسیله مدیریت، از مهمترین منابع اطلاعاتی سرمایه‌گذاران و سایر اشخاص به شمار می‌رود. پيش‌بینی‌های مدیریت بر قیمت سهام شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد و منجر به تجدیدنظرهای قابل توجهی در پيش‌بینی تحلیل‌گران می‌شود. مطالعات گذشته عواملی را که ممکن است بر کیفیت پيش‌بینی مدیریت تأثیر بگذارد، بررسی کرده‌اند و بیان کرده‌اند که ساختار حاکمیت شرکتی مؤثر و مکانیسم‌های نظارتی با پيش‌بینی‌های مدیریت دقیق‌تر مرتبط هستند (مرجانیان و همکاران، ۱۳۹۹). تحقیقات گذشته بیان می‌دارند که افشای سود مدیریت در کاهش عدم تقارن اطلاعاتی مؤثر است، شواهد نشان می‌دهد که پيش‌بینی‌های بد (نادرست) سود می‌تواند برای مدیران بسیار پرهزینه باشد (محمودزاده و همکاران، ۱۴۰۲). رضائی و صفرزاده^۴ (۲۰۲۳) بیان داشتند که پيش‌بینی نادرست مدیریت، به اعتبار مدیران آسیب می‌رساند و ناتوانی مدیریتی را نشان می‌دهد و حتی ممکن است شغل آن‌ها را به خطر بیندازد. کنترل‌های داخلي قوی احتمال اشتباه، جانبدارانه، نابهنگام یا ناقص را در گزارش‌های مدیریت داخلي کاهش می‌دهد، که مدیران از آن برای بهبود پيش‌بینی‌های سود خود استفاده می‌کنند. هدف از این مطالعه، بررسی تاثیر کیفیت عملکرد حسابرسي داخلي بر دقت پيش‌بینی سود مدیران است و این تحقیق با برجسته کردن نقش حیاتی کیفیت عملکرد حسابرسي داخلي به عنوان یک عملکرد مدیریتی مهم برای اطمینان از دقت و صحت بیشتر پيش‌بینی‌های سود، به ادبیات موجود در این زمینه کمک می‌کند و در ادامه این پژوهش به دنبال

1. Khelil & Hussainey

2. Kent et al

3. Karajeh

4. Rezaee & Safarzadeh

پاسخ به این سوال است که آیا بین کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی و دقت پیش‌بینی سود مدیران شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد یا خیر؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

پیش‌بینی‌های مدیریت، افشای داوطلبانه شرکت‌ها را نشان می‌دهد که با هدف انتقال اطلاعات در مورد عملکرد آتی شرکت‌ها و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیریت و سهامداران است. مدیران انگیزه‌هایی برای ارائه پیش‌بینی‌های دقیق‌تر سود دارند، زیرا پیش‌بینی‌های دقیق می‌تواند منجر به واکنش قوی‌تر بازار و کاهش بیشتر عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیریت و سرمایه‌گذاران شود (آسنا و کالکار^۱، ۲۰۲۳) و به نوبه خود، عدم تقارن اطلاعاتی کمتر می‌تواند نقدینگی در سهام شرکت را افزایش دهد، هزینه سرمایه را کاهش دهد و خطر دعاوی قضایی آینده را کاهش دهد (حاج نوروزی و همکاران، ۱۴۰۲). مدیران همچنین انگیزه دارند تا پیش‌بینی‌های سود دقیق‌تری ارائه کنند، زیرا دقت پیش‌بینی بر شهرت مدیریت تأثیر می‌گذارد و اعتبار و شایستگی مدیریت را نشان می‌دهد.

حاکمیت شرکتی یک سیستم یکپارچه با هدف اصلی تضمین کیفیت گزارشگری مالی است (کیان و فقیه، ۱۴۰۲). این یک مبنای سیستماتیک برای کمک به ذی‌نفعان برای اعمال حقوق خود، حفاظت از منافع و به حداقل رساندن اختلافات احتمالی بین آن‌ها و مدیران ارائه می‌دهد (کنت و همکاران، ۲۰۲۳). ساختار حاکمیت شرکتی از چهار عنصر اصلی تشکیل شده است: مدیریت، حسابرس خارجی، کمیته حسابرسی و عملکرد حسابرسی داخلی (موسوی شیری و همکاران، ۱۴۰۲). عملکرد حسابرسی داخلی یک رکن در چارچوب حاکمیت شرکتی است و به عنوان یک کارکرد اساسی در نظر گرفته شده است که نقش پیشگامی در فرآیند حکمرانی ایفا می‌کند (کالاش^۲، ۲۰۲۳). نقش آن ارائه خدمات کنترلی و مشاوره‌ای است که به شرکت‌ها در دستیابی به اهداف خود کمک می‌کند. اثربخشی عملکرد حسابرسی داخلی به عنوان یکی از ویژگی‌های ارزشمند تحولات سیستم حاکمیتی مدرن در نظر گرفته می‌شود که نقشی محوری در تعیین ارزش افزوده کل سیستم کنترل دارد (کاراجه، ۲۰۲۳). کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی همچنان موضوعی است که اهمیت مستمر دارد. عملکرد حسابرسی داخلی یک شرکت سنگ بنای حاکمیت شرکتی است که شفافیت گزارشگری مالی را بهبود می‌بخشد و انتظارات از حسابرسی داخلی افزایش یافته است، زیرا بر آن تکیه می‌شود که سهم قابل توجهی داشته باشد (الدیاستی و الامر^۳، ۲۰۲۳). وجود کنترل‌های داخلی قوی در ساختارهای مالی و اداری شرکت‌ها می‌تواند به صورت سیستماتیک رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیریت و در نتیجه انحرافات ناشی از تضاد منافع را کاهش دهد و همزمان با بهبود کیفیت گزارشگری مالی بر شیوه مدیریت بنگاه و چگونگی استفاده از منابع و سرمایه‌گذاری این منابع اثر مثبت بگذارد (مرادزاده فرد و همکاران، ۱۳۹۲).

اهمیت عملکرد حسابرسی داخلی مدتهاست که به عنوان یک تسهیل‌کننده برای مدیریت برای ایجاد و حفظ کنترل داخلی قوی بر گزارشگری مالی و کمک به حسابرسان خارجی در حسابرسی صورت‌های مالی شناخته شده است. یک عملکرد حسابرسی داخلی با کیفیت بالا می‌تواند به مدیریت در طراحی، پیاده‌سازی و حفظ کنترل داخلی

¹. Asthana & Kalelkar

². Kalash

³. El-Dyasty & Elamer

بر گزارش مالی کمک کند (صالح نژاد و وقفی، ۱۳۹۵). آریانپور و همکاران^۱ (۲۰۲۳) استدلال نمودند که عملکرد حسابرسي داخلي یک شرکت ممکن است از سه طریق بر پيش بيني های سود مدیریت تأثیر بگذارد: مدیریت ريسک شرکت، کنترل داخلي و حاکمیت شرکتی. از منظر مدیریت ريسک، عملکرد حسابرسي داخلي می تواند به کاهش عدم قطعیت سود و ريسک های پيش روی مدیریت کمک کند. کنترل داخلي در نقش نظارتی خود، ريسک شرکتهای را شناسایی می کند، ريسک های را ارزیابی می کند، و ريسک شرکت را نظارت و کنترل می کند تا تشخیص ريسک و پاسخگویی را افزایش دهد. هنگامی که خطرات و مشکلات شناسایی می شوند، حسابرسي داخلي راه حل هایی را پیشنهاد می کند و توصیه هایی را برای کاهش ريسک مناسب ارائه می دهد. در نهایت، حسابرسي داخلي با کمیته حسابرسي هیئت مدیره ارتباط برقرار می کند تا به اعضا در مورد نظارت بر ريسک و شیوه های مدیریت ريسک (مانند ريسک های زنجیره تامین و تولید) مشاوره دهد. یک عملکرد حسابرسي داخلي قوی و مؤثر می تواند مدیریت ريسک مؤثرتری را تسهیل کند که منجر به عدم اطمینان سود کمتر می شود. از این رو، با عدم قطعیت سود کمتر، مدیران احتمال بیشتری دارند که پيش بيني های را با دقت و صحت بالاتر منتشر کنند. عملکرد حسابرسي داخلي به عنوان کانالی برای تلاش های شرکت ها در جهت بهبود کنترل داخلي، می تواند به مدیریت در ایجاد و حفظ یک سیستم قوی کنترل داخلي بر گزارش های مالی کمک کند.

آسانا و کالیکار (۲۰۲۳) دریافتند که شرکتهای با ساختار هیئت مدیره و کمیته حسابرسي مؤثرتر، احتمال بیشتری دارد که پيش بيني های سود مدیریتی را که دقیق تر، صادر یا به روز می کنند و بازار به این پيش بيني ها واکنش مطلوب تری نشان می دهد. لیو و همکاران^۲ (۲۰۲۳) استدلال نمودند که عملکرد حسابرسي داخلي با کیفیت بالا، اعتماد مدیران را به کیفیت داده های ورودی افزایش می دهد. در نهایت، یک عملکرد حسابرسي داخلي می تواند کیفیت پيش بيني مدیریت را از طریق بهبود در حاکمیت شرکتی کلی بهبود بخشد. کاپیک و همکاران^۳ (۲۰۲۳) در پژوهشی تاثیر کیفیت حسابرسي داخلي بر دقت پيش بيني سود شرکتهای را مورد بررسی قرار دادند. نمونه آماری این پژوهش مشتمل بر ۱۸۰ شرکت - سال مشاهده طی سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴ بوده است. نتایج تحقیق حاکی از آن است که کیفیت حسابرسي داخلي، دقت پيش بيني سود شرکتهای را بهبود می بخشد. بلگاسم - حسین و حسین^۴ (۲۰۲۳) به بررسی تعامل بین ویژگی های شخصیتی حسابرسان داخلي و اثربخشی عملکرد حسابرسي داخلي پرداختند. همچنین تأثیر چنین متغیرهای تعاملی بر کیفیت گزارشگری مالی را بررسی کردند. این مطالعه از یک بررسی پرسشنامه ای برای جمع آوری داده ها از ۱۹۳ حسابرسي داخلي شرکتهای اردنی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار امان استفاده کرد. مدل مطالعه با استفاده از مدل سازی معادلات ساختاری حداقل مربعات جزئی تأیید و آزمایش شده است. نتایج نشان می دهد که تمام ویژگی های شخصیتی بررسی شده حسابرسان داخلي به جز ویژگی برون گرایی، تأثیر معناداری بر اثربخشی عملکرد حسابرسي داخلي دارند. همچنین نتایج نشان می دهد که ویژگی های شخصیتی از طریق اثربخشی عملکرد حسابرسي داخلي بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیر غیرمستقیم دارد. این نتایج نشان می دهد که حسابرسان داخلي با نمرات بالا در زمینه باز بودن نسبت به تجربه، ثبات عاطفی و ویژگی های علمی بودن می توانند از مهم ترین عوامل مؤثر در اثربخشی

1. Arianpoor & Esmailzadeh Asali

2. Liu et al.

3. Čupić et al.

4. Belgasem-Hussain & Hussain

عملکرد حسابرسی داخلی باشند. نتایج همچنین نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی حساب‌برسان داخلی می‌تواند به عنوان یک منبع نامشهود عملکرد حسابرسی داخلی در نظر گرفته شود که اثربخشی را افزایش می‌دهد. حسن و همکاران^۱ (۲۰۲۳) در پژوهش خود به بررسی تاثیر کیفیت کنترل‌های داخلی بر نگهداشت غیرعادی وجه نقد شرکت‌های چینی طی سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۵ پرداختند و به این نتیجه رسیدند که شرکت‌های دارای کنترل داخلی با کیفیت‌تر، تمایل کمتری برای نگهداشت غیرعادی وجه نقد دارند. شهیم پر مهر و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به مطالعه رابطه بین توانایی مدیریت و پیش‌بینی سود توسط مدیران (دیدگاه حسابداری مدیریت) پرداختند. یافته‌های تحقیق بیان گر این مطلب است که بین توانایی مدیر با احتمال افزایش پیش‌بینی، دقت پیش‌بینی و دفعات پیش‌بینی ارتباط معناداری وجود دارد. در نتیجه می‌توان گفت که توانایی مدیرعامل موثری بر پیش‌بینی سود توسط مدیران می‌باشد. علی مدد و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی تاثیر بحران مالی و مالکیت خانوادگی بر مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. نتایج حاصل از بررسی فرضیه‌ها نشان داد بین بحران مالی و مدیریت سود رابطه معناداری وجود دارد. به عبارتی دیگر شرکت‌های دارای بحران مالی از طریق دستکاری فعالیت‌های واقعی بیشتر به مدیریت سود می‌پردازند و همچنین مالکیت خانوادگی با مدیریت سود رابطه معکوس و معناداری دارد به عبارتی دیگر شرکت‌های خانوادگی کمتر به مدیریت سود می‌پردازند. در نهایت نتایج حاصله حاکی از این است که بحران مالی و مالکیت خانوادگی با مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری دارد. سادات حسینی و بشکوه (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی مدیریت سود واقعی، توانایی مدیران و عملکرد آتی شرکت پرداختند. نتایج به دست آمده نشان داد میان مدیریت سود واقعی و عملکرد آتی شرکت‌ها رابطه منفی ضعیفی وجود دارد که با دخالت توانمندی مدیران، ارتباط مذکور ضعیف‌تر شد. موریان زاده و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی به بررسی تاثیر مالکیت خانوادگی و غیرخانوادگی بر رابطه بین حاکمیت شرکتی و مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار پرداختند. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها نشان داد که بین متغیرهای اندازه هیئت‌مدیره و درصد مالکیت نهادی با مدیریت سود شرکت رابطه منفی و معناداری وجود دارد، ولی بین متغیرهای تفکیک وظایف مدیرعامل از رئیس هیئت‌مدیره و نسبت تعداد مدیران غیرموظف در هیئت‌مدیره با مدیریت سود رابطه معناداری یافت نشد. مالکیت خانوادگی و غیرخانوادگی بر رابطه بین دو متغیر اندازه هیئت‌مدیره و درصد مالکیت نهادی تأثیر دارد، ولی بر رابطه بین متغیرهای تفکیک وظایف مدیرعامل از رئیس هیئت‌مدیره و نسبت تعداد مدیران غیرموظف در هیئت‌مدیره با مدیریت سود تأثیر معناداری ندارد. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که بین متغیرهای اهرم مالی، رشد شرکت با مدیریت سود رابطه معناداری وجود دارد، ولی بین متغیر اندازه شرکت با مدیریت سود رابطه معناداری یافت نشد.

فرضیه پژوهش

بین کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی و دقت پیش‌بینی سود مدیران شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد.

روش‌شناسی پژوهش

تحقیق حاضر، پژوهشی کاربردی بوده و از نظر طبقه‌بندی بر مبنای روش، تحقیق توصیفی محسوب می‌شود و از میان پژوهش‌های توصیفی، از نوع همبستگی است. جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش را کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ تشکیل می‌دهد. نمونه انتخابی تحقیق نیز شرکت‌هایی می‌باشند که مجموعه شرایط زیر را دارا باشند:

- ۱- شرکت‌هایی که تاریخ پذیرش آن‌ها در سازمان بورس اوراق بهادار قبل از سال ۱۳۹۶ بوده و تا پایان سال ۱۴۰۰ نیز در فهرست شرکت‌های بورس‌های باشند.
- ۲- به منظور افزایش قابلیت مقایسه، سال مالی آن‌ها منتهی به پایان اسفند ماه باشد.
- ۳- طی دوره‌های مورد نظر تغییر فعالیت و یا تغییر سال مالی نداده باشند.
- ۴- جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری و واسطه‌گری‌های مالی نباشند.

پس از اعمال محدودیت‌های فوق، تعداد ۱۳۶ شرکت به عنوان نمونه آماری مورد مطالعه در این تحقیق انتخاب گردید. داده‌های مورد نیاز شرکت‌های منتخب با مراجعه به صورت‌های مالی و یادداشت‌های توضیحی همراه صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران موجود در سامانه کدال، پایگاه اینترنتی بورس اوراق بهادار و نیز از نرم‌افزار ره‌آورد نوین استخراج گردید. جهت تجزیه و تحلیل نهایی داده‌ها نیز از نرم افزارهای اقتصادسنجی ایویوز نسخه چهارده و استاتا استفاده شده است.

در این تحقیق، به منظور آزمون فرضیه پژوهش از مدل رگرسیون چند متغیره زیر که برگرفته از پژوهش هان^۱ و همکاران (۲۰۲۲) می‌باشد، استفاده شده است:

$$EFA_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 IAQ_{i,t} + \beta_2 SIZE_{i,t} + \beta_3 ROE_{i,t} + \beta_4 AGE_{i,t} + \beta_5 MTB_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در مدل فوق:

دقت پیش‌بینی سود (EFA) به‌عنوان متغیر وابسته پژوهش در نظر گرفته شده که به‌صورت منفی قدرمطلق تفاوت بین سود هر سهم پیش‌بینی شده و سود هر سهم واقعی تقسیم بر قیمت هر سهم، محاسبه می‌شود.

متغیر مستقل این پژوهش، کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی (IAQ) است که برای سنجش آن مطابق با پژوهش ولی‌زاده لاریجانی و خدایی (۱۴۰۰) حقیقت شهرستانی و همکاران (۱۴۰۰) و هان و همکاران (۲۰۲۲) از سه سنجه شامل اندازه، قدمت و صلاحیت واحد حسابرسی داخلی استفاده شده است. از آنجا که بکارگیری هر یک از معیارهای فوق به‌طور مجزا، ممکن است باعث بروز ابهام و حصول نتایج غیرقابل اتکا در اندازه‌گیری کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی شود، لذا مشابه با تحقیقات قبلی، این معیارها در یک شاخص ترکیبی با یکدیگر ترکیب می‌شوند. بدین منظور ابتدا هر یک از این معیارها پس از محاسبه، به‌صورت اعداد صفر یا یک استاندارد می‌شوند. به‌طوری‌که اگر تعداد کارکنان واحد حسابرسی داخلی شرکت بالاتر از میانه شرکت‌های نمونه باشد به آن عدد یک و در غیر این‌صورت عدد صفر، در صورتی‌که قدمت واحد حسابرسی داخلی شرکت بالاتر از میانه شرکت‌های نمونه باشد به آن عدد یک و در غیر این‌صورت عدد صفر و چنانچه حسابرسی داخلی شرکت عضو جامعه حسابداران رسمی یا انجمن حسابرسان

^۱. Han

داخلی ایران باشد، به آن عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر اختصاص داده می‌شود. در نهایت حاصل جمع مقادیر فوق برای هر شرکت، بیانگر شاخص کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی آن خواهد بود. دامنه تغییرات این شاخص جامع بین ۰ تا ۳ بوده، به طوری که مقادیر بزرگ‌تر (کوچک‌تر) بیانگر کیفیت بالاتر (پایین‌تر) حسابرسی داخلی شرکت می‌باشد.

متغیرهای کنترلی پژوهش به شرح زیر است:

$SIZE_{i,t}$: اندازه شرکت i در سال t که از طریق لگاریتم فروش خالص سالیانه شرکت اندازه‌گیری می‌شود.

$ROE_{i,t}$: بیانگر سودآوری شرکت i در سال t است که از تقسیم سود خالص بر ارزش بازار حقوق صاحبان سهام شرکت محاسبه می‌شود.

$AGE_{i,t}$: سن شرکت i در سال t که بر اساس فاصله زمانی بین تاریخ تاسیس شرکت تا پایان دوره زمانی پژوهش، اندازه‌گیری می‌شود.

$MTB_{i,t}$: فرصت‌های رشد شرکت i در سال t است که از طریق نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام بدست می‌آید.

یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی

جدول ۱ آمار توصیفی داده‌های مربوط به متغیرهای مورد استفاده در تحقیق را نشان می‌دهد. این آمار توصیفی، در خصوص ۱۳۶ شرکت نمونه طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ است که نتایج تحلیل توصیفی داده‌ها را می‌توان در قالب موارد زیر خلاصه نمود:

همان‌گونه که در این جدول ملاحظه می‌شود، مقادیر میانگین و میانه کیفیت حسابرسی داخلی به ترتیب ۲/۱۶۶ و ۲ می‌باشد که این موضوع بیانگر آن است که شرکت‌های نمونه، از حسابرسان داخلی نسبتاً با کیفیتی برخوردارند. همچنین، میانگین و میانه سودآوری شرکت‌های نمونه به ترتیب ۲۲ درصد و ۲۳ درصد می‌باشد. علاوه بر این، متوسط سن شرکت‌های مورد بررسی حدود ۴۰ سال است. ضمن اینکه، مقادیر میانگین فرصت‌های رشد (۳/۷۸۴) نیز حاکی از آن است که ارزش بازار حقوق صاحبان سهام شرکت‌های نمونه، حدود ۴ برابر ارزش دفتری آن‌ها است.

جدول ۱. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	نماد	کمترین	بیشترین	میانگین	میانه	انحراف معیار
دقت پیش‌بینی سود	EFA	-۰/۴۶۳	-۰/۰۰۸	-۰/۱۰۹	-۰/۰۹۷	۰/۱۵۵
کیفیت حسابرسی داخلی	IAQ	۰/۰۰۰	۳/۰۰۰	۲/۱۶۶	۲/۰۰۰	۰/۳۷۹
اندازه شرکت	SIZE	۹/۶۶۲	۱۴/۵۴۹	۱۲/۶۳۲	۱۲/۴۰۸	۰/۵۶۱
سودآوری	ROE	-۰/۴۲۸	۰/۴۱۹	۰/۲۲۷	۰/۲۳۱	۰/۳۸۹
سن شرکت	AGE	۱۵	۶۸	۳۹/۶۰۲	۴۰	۱۰/۰۱۵
فرصت‌های رشد	MTB	-۲/۶۰۳	۸/۴۴۲	۳/۷۸۴	۳/۹۰۲	۱/۶۶۷

نتایج آزمون فرضیه

داده‌های این پژوهش به صورت داده‌های ترکیبی می‌باشند، در داده‌های ترکیبی ابتدا از آزمون اف لیمر استفاده می‌شود تا تلفیقی یا تابلویی بودن داده‌ها مشخص گردد و در صورت استفاده از روش داده‌های تابلویی، به منظور اینکه مشخص گردد کدام روش (اثرات ثابت یا اثرات تصادفی) برای برآورد مدل مناسب‌تر است، از آزمون هاسمن استفاده می‌شود. همچنین برای تشخیص ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی سریالی در مدل، به ترتیب از آزمون نسبت درست‌نمایی (LR) و وولدریج استفاده گردید که نتایج حاصل از این آزمون‌ها در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. نتایج آزمون‌های مورد استفاده برای مدل پژوهش

نوع آزمون	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه آزمون
آزمون F لیمر	۱۵/۵۰۸	۰/۰۰۰	کارایی روش تابلویی
آزمون هاسمن	۱۳/۳۸۲	۰/۰۱۴	کارایی روش اثرات ثابت
آزمون نسبت درست‌نمایی	۳۴۱/۲۴	۰/۰۰۰	ناهمسانی واریانس
آزمون وولدریج	۲/۱۰۲	۰/۱۲۷	عدم وجود خود همبستگی

با توجه به جدول فوق، آزمون اف لیمر و سطح معناداری آن (۰/۰۰۰) کمتر از ۰/۰۵ بوده، لذا فرضیه صفر آزمون رد شده و بیانگر آن است که باید از روش داده‌های تابلویی استفاده شود. همچنین با توجه به نتایج آزمون هاسمن و سطح معناداری آن (۰/۰۱۴) لازم است که مدل با استفاده از روش اثرات ثابت برآورد گردد. نتایج آزمون نسبت درست‌نمایی و سطح معناداری آن (۰/۰۰۰) نشان می‌دهد که مدل دارای مشکل ناهمسانی واریانس است که به منظور رفع این مشکل، از روش حداقل مربعات تعمیم یافته (GLS) برای برآورد مدل استفاده شد. همچنین، سطح معناداری آزمون وولدریج (۰/۱۲۷) حاکی از عدم وجود خود همبستگی سریالی در مدل است. علاوه بر این، به منظور اطمینان از عدم وجود مشکل همخطی بین متغیرهای توضیحی، آزمون همخطی با استفاده از عامل تورم واریانس (VIF) مورد بررسی قرار گرفت که نتایج این آزمون در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. نتایج آزمون همخطی برای مدل پژوهش

متغیر	نماد متغیر	عامل تورم واریانس	تلورانس
کیفیت حسابرسي داخلي	IAQ	۱/۳۲	۰/۷۵۷
اندازه شرکت	SIZE	۱/۲۶	۰/۷۹۳
سودآوری	ROE	۱/۲۹	۰/۷۷۵
سن شرکت	AGE	۱/۳۴	۰/۷۴۶
فرصت‌های رشد	MTB	۱/۳۱	۰/۷۶۳

زمانی که عامل تورم واریانس کوچک‌تر از ۵ و تلورانس نزدیک به ۱ باشد، نشان‌دهنده عدم وجود همخطی بین متغیرهای مدل است. همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌گردد، میزان عامل تورم واریانس در کلیه موارد کمتر از ۵ و میزان تلورانس نزدیک به یک است. بنابراین می‌توان دریافت که مشکل همخطی چندگانه تهدیدی جدی برای مدل محسوب نمی‌شود. نتایج حاصل از آزمون فرضیه پژوهش در جدول ۴ نشان داده شده است.

جدول ۴: نتایج آزمون فرضیه پژوهش

متغیر	نماد	ضریب	انحراف معیار	آماره t	معناداری
عرض از مبدا	B ₀	۰/۳۰۲	۰/۰۶۱	۴/۹۸۸	۰/۰۰۰
کیفیت حسابرسی داخلی	IAQ	۰/۱۴۱	۰/۰۳۸	۳/۶۶۱	۰/۰۰۰
اندازه شرکت	SIZE	۰/۱۶۳	۰/۰۵۴	۳/۰۱۸	۰/۰۰۲
سودآوری	ROE	۰/۱۱۹	۰/۰۴۱	۲/۹۶۷	۰/۰۰۳
سن شرکت	AGE	۰/۰۸۷	۰/۰۵۱	۱/۷۳۳	۰/۰۸۴
فرصت‌های رشد	MTB	۰/۰۸۱	۰/۰۵۴	۱/۴۹۱	۰/۱۳۶
	آماره F فیشر			۱۲/۷۳۳	
	معناداری آماره F			۰/۰۰۰	
	ضریب تعیین تعدیل‌شده			۰/۵۷۲	
	آماره دوربین واتسون			۱/۹۶۳	

ملاحظه مقدار آماره F در این جدول و سطح معناداری آن (۰/۰۰۰) بیانگر معناداری کلی مدل رگرسیونی برازش شده در سطح خطای ۵ درصد است. با توجه به مقدار ضریب تعیین تعدیل شده مدل می‌توان ادعا نمود که حدود ۵۷ درصد از تغییرات دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها توسط متغیرهای مستقل و کنترلی مدل توضیح داده می‌شود. همان‌گونه که از نتایج جدول ۴ نیز مشهود است، ضریب برآوردی و آماره t مربوط به متغیر کیفیت حسابرسی داخلی مثبت و در سطح خطای ۵ درصد معنادار بوده که حاکی از وجود رابطه مثبت معنادار بین کیفیت حسابرسی داخلی و دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها می‌باشد. بر مبنای این شواهد، فرضیه پژوهش پذیرفته می‌شود. در خصوص متغیرهای کنترلی مدل نیز همان‌طور که در جدول ۴ نشان داده شده است، متغیرهای اندازه شرکت و سودآوری شرکت، با دقت پیش‌بینی سود مدیران رابطه مثبت و معناداری دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

رسوایی‌های حسابداری در سال‌های اخیر که در سطح عموم به‌طور گسترده‌ای انتشار یافته، موجب شده که توجه بیشتری به عملکرد حسابرسی داخلی به‌عنوان عامل مهم در ایجاد گزارشگری مالی باکیفیت شود. حسابرسی داخلی یک فعالیت مستقل و بی‌طرفانه اطمینان‌بخش و مشاوره‌ای است که به‌منظور ایجاد ارزش افزوده و بهبود عملکرد یک سازمان طراحی و اجرا می‌شود. در واقع حسابرسی داخلی، سازمان را در دستیابی به هدف‌هایش، برای ارزیابی و بهبود

اثربخشی فرآیندهای مدیریت ریسک، کنترل و نظام راهبري شرکتي یاری می دهد (چادا و وارادهاراجان¹، ۲۰۱۷). امروزه اهمیت حسابرسي داخلي در سازمان های مختلف در سراسر جهان غیرقابل انکار است. بر این اساس، طیف وسیعی از مطالعات قبلی به بررسی پیامدهای کیفیت حسابرسي داخلي پرداخته اند. برای مثال، نتایج حاصل از نظرسنجی صورت گرفته از سهامداران و مدیران ارشد موسسه کی. پی. ام. جی. نشان می دهد که وجود واحد حسابرسي داخلي باکیفیت، می تواند موجب افزایش درآمدهای آتی، کاهش هزینه ها و مخارج سرمایه ای شرکت ها گردد. علاوه بر این، حسابرسي داخلي در تعیین استراتژی های رشد شرکت و ارزیابی ریسک های مرتبط با ارزش شرکت و بازده سرمایه گذاری، نقش مهمی ایفا می کند. از این رو، شناسایی پیامدهای بالقوه کیفیت حسابرسي داخلي اهمیت بسزایی می یابد. لذا در پژوهش حاضر، تاثیر کیفیت حسابرسي داخلي بر دقت پيش بيني سود شرکت ها مورد آزمون تجربی قرار گرفت. برای آزمون فرضیه تحقیق از اطلاعات مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در فاصله زمانی سال های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ استفاده شده است. به طوری که پس از اعمال محدودیت های مورد نظر در این تحقیق، نمونه نهایی متشکل از ۱۳۶ شرکت انتخاب شدند. پس از اندازه گیری متغیرهای تحقیق، از تحلیل رگرسیون چندمتغیره مبتنی بر تخمین داده های تابلویی برای آزمون فرضیه تحقیق استفاده گردید.

فرضیه پژوهش حاضر، تاثیر کیفیت حسابرسي داخلي بر دقت پيش بيني سود شرکت ها را بررسی نموده است. نتایج آزمون این فرضیه حاکی از آن است که کیفیت حسابرسي داخلي بر دقت پيش بيني سود شرکت ها، تاثیر مثبت و معناداری دارد. این یافته بدان معناست که اطلاعات تهیه شده توسط واحد حسابرسي داخلي باکیفیت، به عنوان یک درونداد مهمی برای اتخاذ تصمیمات مالی و پيش بيني سود مديران به شمار می رود. چرا که، حسابرسي داخلي باکیفیت، اطلاعات دقیق تری را در اختیار مديران شرکت قرار می دهد و افزایش کیفیت اطلاعات مديران سبب بهبود کیفیت سود پيش بيني شده به وسیله آن ها می گردد. بنابراین، شرکت های دارای حسابرسان داخلي باکیفیت تر از انگیزه بیشتری برای پيش بيني های سود دقیق تر برخوردارند؛ زیرا پيش بيني های دقیق تر سود حاوی محتوای اطلاعاتی بوده و می تواند منجر به واکنش مثبت بازار و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین مديران و سرمایه گذاران شود. ضمن آنکه پيش بيني سود دقیق تر، شایستگی و اعتبار مديران را نشان می دهد و می تواند موجب شهرت بیشتر مديران گردد. نتیجه بدست آمده در این تحقیق، با یافته های پژوهش الناهاس و همکاران^۲ (۲۰۲۲) مبنی بر تاثیر مثبت کیفیت حسابرسي داخلي بر دقت پيش بيني سود شرکت ها، مطابقت دارد.

بر اساس یافته های پژوهش حاضر مبنی بر تاثیر مثبت کیفیت حسابرسي داخلي بر دقت پيش بيني سود شرکت ها، به سرمایه گذاران و تحلیل گران بازار سرمایه پیشنهاد می گردد که هنگام اتخاذ تصمیمات سرمایه گذاری در کنار سایر عوامل، به کیفیت حسابرسي داخلي شرکت ها نیز توجه نموده و آن را به عنوان عاملی موثر بر دقت پيش بيني سود مديران شرکت ها در مدل های تصمیم گیری خود لحاظ نمایند. به سازمان بورس اوراق بهادار به عنوان نهاد نظارتی بازار سرمایه نیز پیشنهاد می گردد که ضمن نظارت هرچه بیشتر بر استقرار واحد حسابرسي داخلي شرکت های بورسي، الزاماتی را در راستای افزایش اثربخشی حسابرسي داخلي شرکت ها وضع نماید و بدین ترتیب، بسترهای لازم برای ارائه اطلاعات با کیفیت تر به مديران و به تبع آن، پيش بيني های سود دقیق تر آنان را فراهم نماید و به مديران شرکت های

¹. Chada & Varadharajan

². Elnahass et al.

بورسی نیز پیشنهاد می‌گردد که با بکارگیری و استخدام حسابرسان داخلی با کیفیت‌تر، پیش‌بینی‌های سود دقیق‌تری را به بازار ارائه نمایند. به موسسات حسابرسی پیشنهاد می‌گردد که هنگام برنامه‌ریزی عملیات حسابرسی صاحبکار و تعیین نوع، ماهیت، زمان‌بندی و میزان آزمون محتوا، کیفیت حسابرسی داخلی شرکت‌های صاحبکار را نیز مدنظر قرار دهند.

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های پژوهش حاضر در خصوص اندازه‌گیری متغیر کیفیت حسابرسی داخلی است. به‌طوری که، برای اندازه‌گیری متغیر مذکور تنها معیارهای ورودی واحد حسابرسی داخلی نظیر اندازه، قدمت و صلاحیت واحد حسابرسی داخلی، در دسترس بود و معیارهای خروجی که نشان‌دهنده عملکرد حسابرسی داخلی است در هیچ گزارشی توسط شرکت‌های بورسی منتشر نمی‌شود. همچنین متغیرهای کنترلی متعددی که بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها اثرگذار بودند، در نظر گرفته شده و در برآورد مدل لحاظ گردیدند. با این حال، همچنان امکان وجود متغیرهای مرتبط حذف شده وجود دارد که می‌تواند در تعمیم نتایج تحقیق اثرگذار باشد.

با توجه به نتایج تحقیق و سوالاتی که طی انجام آن برای محقق مطرح گردید، جهت تکمیل این تحقیق و انجام تحقیقات بیشتر در حوزه‌های مرتبط با این پژوهش، پیشنهادات زیر ارائه می‌شود:

- ۱) بررسی تاثیر اثربخشی کمیته حسابرسی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها.
- ۲) بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها.
- ۳) بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر شفافیت گزارشگری مالی شرکت‌ها.
- ۴) بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌ها.
- ۵) بررسی نفش تعدیل‌کنندگی حاکمیت شرکتی بر رابطه بین کیفیت حسابرسی داخلی و دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها.

فهرست منابع

- حاج نوروزی، احمد، فاضلی، نقی و فغانی ماکرانی، خسرو. (۱۴۰۲). فراتحلیل بررسی تاثیر اندازه شرکت بر دقت پیش‌بینی سود. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۲(۴۷)، ۳۴۳-۳۵۶.
- حسینی، لیلا سادات و بشکوه، مهدی. (۱۳۹۹). مدیریت سود واقعی، توانایی مدیران و عملکرد آتی شرکت: شواهدی از شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *مطالعات کمی در مدیریت*، ۱۱(۴۲)، ۵-۲۶.
- حقیقت شهرستانی، مهدی، دستگیر، محسن، و سروش یار، افسانه. (۲۰۲۲). تأثیر محافظه‌کاری شرطی و غیرشرطی بر سطح سرمایه‌گذاری آتی و ارزش سهام. *پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*. ۱۴(۵۳)، ۱-۳۰.
- شهیم پرمهر، ضیال‌الدین، نصرتی، شهره، مظهری فر و امر کنارگیر، سمیه. (۱۳۹۹). مطالعه رابطه بین توانایی مدیریت و پیش‌بینی سود توسط مدیران (دیدگاه حسابداری مدیریت). *اولین کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری*.

صالح نژاد، حسن و وقفي، حسام. (۱۳۹۵). تأثير پيش بيني سود توسط مديريت بر ريسک و ارزش شرکت. راهبرد مديريت مالي، ۴(۱)، ۱۰۳-۱۲۴.

علي مدد، بهناز و ذبيحي، علي. (۱۳۹۷). بررسی تاثیر بحران مالي و مالکیت خانوادگی بر مديريت سود. کنفرانس ملي مديريت، حسابداري و توسعه کسب و کار.

کیان، علي رضا و فقيه، محسن. (۱۴۰۲). تأثير مشکل نمايندگی بر قدرت پيش بيني کنندگی سود در شرکت های خانوادگی: نقش ميانجی مديريت سود. کاوش های نوين در علوم محاسباتی و مديريت رفتاری، ۱(۱)، ۱-۲۰.

محمودزاده، ميثم، کيقبادی، اميررضا، نوجوان، مهناز و سلطانی، فريبا. (۱۴۰۲). رابطه بين ريسک پذيری، ارزش شرکت و قضاوت مديريت از سود. قضاوت و تصميم گيري در حسابداري و حسابرسي، ۲(۵)، ۱۶۲-۱۳۹.

مرادزاده فرد، مهدي، عليپور درويش، زهرا و نظري، هماد. (۱۳۹۲). بررسی خطای پيش بيني سود مديريت و محتوای اطلاعاتی اقلام تعهدی در شرکت های پذيرفته شده بورس اوراق بهادار تهران. دانش حسابداري و حسابرسي مديريت، ۲(۷)، ۲۸-۱۵.

مرجانیان، یزدان، شاه ويسي، فرهاد، ايواني، فرزاد و خانزادی، آزاد. (۱۳۹۹). بررسی اثر اخبار پيش بيني سود مديريت بر قابليت پيش بيني سود و اختلالات افشاء. مطالعات تجربي حسابداري مالي، ۱۷(۶۶)، ۸۷-۱۲۲.

موريانزاده، نعيم و شمس الديني، کاظم. (۱۳۹۵). بررسی تأثير مالکیت خانوادگی و غير خانوادگی بر رابطه بين حاکمیت شرکتي و مديريت سود. پنجمين کنفرانس بين المللی حسابداري و مديريت و دومين کنفرانس کارآفريني و نوآوری های باز.

موسوی شيری، سيد محمود، سبزی، صغری و قدردان، احسان. (۱۴۰۲). بررسی رابطه بين استراتژی های تجاری شرکت و توانایی مديريت در دوره بحران مالي با کیفیت سود. مطالعات حسابداري و حسابرسي، ۴۵، ۵۷-۸۰.

ولی زاده لاریجانی، اعظم، و خدایی، مونا. (۲۰۲۱). اثر تعديل کننده کیفیت عملکرد حسابرسي داخلي بر رابطه بين کیفیت حاکمیت شرکتي و عملکرد شرکت. پژوهش های حسابداري مالي و حسابرسي، ۱۳(۵۲)، ۱-۲۲.

Ali Madd, B., & Zabihi, A. (2017). Investigating the impact of financial crisis and family ownership on profit management. *National Conference on Management, Accounting and Business Development*. [In Persian]

Arianpoor, A., & Esmailzadeh Asali, F. (2023). The impact of earnings volatility, environmental uncertainty and COVID-19 pandemic on accounting comparability in an emerging economy. *Asian Review of Accounting*. <https://doi.org/10.1108/ARA-10-2022-0257>

Asthana, S., & Kalelkar, R. (2023). Effect of geomagnetic activity on investors and managers: evidence from the pricing and timing of disclosure of earnings news. *Asian Review of Accounting*, 31(3), 387-413.

Belgasem-Hussain, A. A., & Hussaien, Y. I. (2020). Earnings management as an ethical issue in view of Kohlberg's theory of moral reasoning. *Journal of Financial Crime*, 30(2), 522-535.

- Chada, S., & Varadharajan, G. (2023). Earnings quality, institutional investors and corporate cash holdings: evidence from India. *International Journal of Managerial Finance*. <https://doi.org/10.1108/IJMF-05-2022-0224>
- Čupić, M., Todorović, M., & Benković, S. (2023). Value relevance of accounting earnings and cash flows in a transition economy: the case of Serbia. *Journal of Accounting in Emerging Economies*, 13(3), 541-565.
- El-Dyasty, M. M., & Elamer, A. A. (2023). Female leadership and financial reporting quality in Egypt. *Journal of Applied Accounting Research*, 24(3), 583-605.
- Elnahass, M., Tahir, M., Abdul Rahman Ahmed, N., & Salama, A. (2023). Internal governance mechanisms and information value of banks' earnings. *Journal of Accounting in Emerging Economies*. <https://doi.org/10.1108/JAEE-09-2020-0247>
- Hajnoroozi, A., Fazeli, N., & Faghani Makrami, K. (2023). Meta-analysis of investigating the effect of company size on the accuracy of earnings forecasting. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 12(47), 343-356. [In Persian]
- Han, X., Xu, H., Zhang, C., Shen, Y., & Lu, X. (2022). Will the Narrowing Pay Gap in Chinese State-owned Enterprises Improve Internal Control Quality?. *Emerging Markets Finance and Trade*, 58(12), 3340-3354.
- Hassan, I. M., Amin, H. M., Mostafa, D., & Elamer, A. A. (2023). Roles of board of directors and earnings management across SMEs life cycle: evidence from the UK. *International Journal of Accounting & Information Management*, 31(4), 676-703.
- Hosseini, L. S., & Beshkoh, M. (2019). Real earnings management, managers' ability and company's future performance: Evidence from companies listed in Tehran Stock Exchange. *Quantitative Studies in Management*, 11(42), 5-26. [In Persian]
- Kalash, I. (2023). Corporate sustainability performance in the emerging market of Turkey: the role of accounting information quality and firm risk. *Journal of Economic and Administrative Sciences*, 39(1), 78-99.
- Karajeh, A. I. (2023). The moderating role of board diversity in the nexus between the quality of financial disclosure and dividends in Jordanian-listed banks. *Asia-Pacific Journal of Business Administration*, 15(4), 553-571.
- Karim, K. E. (Ed.). (2023). *Advances in accounting behavioral research*. Emerald Publishing Limited.
- Kent, P. F., Kent, R., & Killey, M. (2023). Analysts' perceptions of cash flow reporting: earnings reliability, confidence and implications for evaluating firm performance. *Journal of Accounting Literature*. <https://doi.org/10.1108/JAL-01-2023-0016>
- Kian, A & Faqih, M. (2023). The effect of agency problem on the predictive power of earnings in family firms: the mediating role of earnings management. *New Explorations in Computational Sciences and Behavioral Management*, 1(1), 1-20. [In Persian]
- Liu, Y., Chen, J. Z., Chi, W., & Long, X. (2023). Auditors' legal liability and client firms' comparability: evidence from China. *Managerial Auditing Journal*, 38(5), 685-709.
- Mahmoudzade, M., Keyghobadi, A., Nojavan, M., & Soltani, F. (2023). The Relationship between Risk-Taking, Company Value and Management Judgment of Profit. *Judgment and Decision Making in Accounting and Auditing*, 2(5), 139-162. [In Persian]
- Marjanian, Y., Shah Veisi, F., Ivani, F., & Khanzadi, A. (2019). Investigating the effect of management profit forecast news on profit predictability and disclosure disorders. *Financial accounting empirical studies*, 17(66), 87-122. [In Persian]

Moradzadehfard, M., Nazari, H., Alipur Darvish, Z., & Heydari, K. (2012). Evaluation of management earnings forecast error and information content of accruals: listed companies in Tehran stock exchange. *Management accounting and auditing knowledge*, 2(7), 15-28. [In Persian]

Mourianzadeh, N., & Shamsaldini, K. (2015). Examining the effect of family and non-family ownership on the relationship between corporate governance and earnings management. *The fifth international conference on accounting and management and the second conference on entrepreneurship and open innovations*. [In Persian]

Mousavi Shiri, S. M., Sabzi, S., & Ghadrnan, E. (2023). Investigating the Relationship Between the Company's Business Strategies and Management Ability in Times of Financial Crisis with Profit Quality. *Accounting and Auditing Studies*, 12(45), 57-80. [In Persian]

Rezaee, Z., & Safarzadeh, M. H. (2023). Corporate governance and earnings quality: the behavioral theory of corporate governance (evidence from Iran). *Corporate Governance: The international journal of business in society*, 23(1), 189-218.

Salehnejad, H., & Waqfi, H. (2015). The effect of profit forecasting by management on risk and company value. *Financial Management Strategy*, 4(1), 103-124. [In Persian]

Shahim Parmehar, Z., Nusrati, S., Mazharifar & Amr Kanaghir, S. (2019). Studying the relationship between management ability and profit forecast by managers (management accounting perspective). *The first international conference on new challenges and solutions in industrial engineering and management and accounting*. [In Persian]

